

Sygn. akt III KO 20/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Roman Sądej

w sprawie **A.L.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozważeniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 czerwca 2017 r.,
możliwości wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 marca 2017 r., sygn. akt II AKa .../16,
zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 8 lutego 2016 r., sygn. akt IV K
.../14,

**1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2
k.p.k. wznawia postępowanie w sprawie A.L. zakończone
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8
marca 2017 r., sygn. akt II AKa .../16, zmieniającym wyrok Sądu
Okręgowego w [...] z dnia 8 lutego 2016 r., sygn. akt IV K .../14,**

**2. uchyła wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 marca 2017
r., sygn. akt II AKa/16 i sprawę A.L. przekazuje temu Sądowi do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym,**

**3. wydatkami niniejszego postępowania obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 8 lutego 2016 r., w sprawie o sygn. akt IV K .../14, A. L. został uznany winnym popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności, zwalniając oskarżonego jednocześnie od kosztów sądowych. Po rozpoznaniu apelacji obrońcy od tego orzeczenia, Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 8 marca 2017 r., sygn. akt II AKa .../16, zmienił zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że obniżył wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności za ten czyn do roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, utrzymując go w pozostałej części w mocy.

Przewodniczący Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w [...], pismem z dnia 15 marca 2017 r., zasygnalizował Sądowi Najwyższemu potrzebę wznowienia postępowania z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k., bowiem we wskazanym wyżej prawomocnie zakończonym postępowaniu wystąpiło uchybienie wymienione w art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., a polegające na tym, że „w składzie Sądu uczestniczył sędzia bez bieżącej delegacji udzielonej na podstawie art. 77 ust. 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych”.

W swoim pisemnym stanowisku prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o wznowienie postępowania z urzędu.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Okoliczności niniejszej sprawy pozwalają stwierdzić ujawnienie się bezwzględnej przyczyny odwoławczej, co skutkuje koniecznością wznowienia postępowania z urzędu stosownie do treści art. 542 § 3 k.p.k.

Wprawdzie w orzecznictwie i doktrynie wskazuje się niekiedy, że sędzia, który nie posiada stosownej delegacji do orzekania w danym sądzie albo gdy delegacja została wydana w sposób nieprawidłowy, jest osobą nieuprawnioną do orzekania w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. [zob. szerzej o tym uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2016 r., III KK 494/15, OSNKW 2016, z. 8, poz. 56, LEX nr 2093040 oraz powołane tam opracowania i judykaty: T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Artykuły 1-467. Komentarz, Warszawa 2014, s. 1475; T. Grzegorzczak, J. Tylman, Polskie postępowanie karne,

Warszawa 2011, s. 874; L.K. Paprzycki (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2013, s. 96-97; wyrok SN z dnia 18 stycznia 1978 r., V KR 198/77, OSNKW 1978, z. 9, poz. 104 z uwagami M. Cieślaka i Z. Dody, Palestra 1979, z. 6, s. 65 i n.; postanowienie SN z dnia 2 stycznia 2002 r., V KZ 50/01, OSNKW 2002, z. 3-4, poz. 20; postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2012 r., IV KK 354/11, LEX nr 1128203].

Dominującym jest jednak pogląd odmienny, do którego przychyła się również prokurator Prokuratury Krajowej w swoim wystąpieniu, że uchybienie, które polegało na udziale w składzie orzekającym sądu wyższego rzędu sędziego sądu niższego rzędu bez uprawniającej do tego delegacji, stanowi nienależytą obsadę sądu, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [zob. np. uchwała SN z dnia 21 listopada 2001 r., I KZP 28/01, OSNKW 2002, z. 1-2, poz. 3, a także wyroki SN: z dnia 1 października 2002 r., V KK 114/02, LEX nr 55231; z dnia 24 października 2007 r., III KK 210/07, LEX nr 322847; z dnia 17 maja 2011 r., III KK 104/11, LEX nr 795788; z dnia 12 lutego 2016 r., III KK 397/15, LEX nr 2019555, czy z dnia 23 maja 2017 r., III KO 19/17, LEX nr 2294386 oraz powołane we wskazanym wcześniej uzasadnieniu postanowienia SN z dnia 12 maja 2016 r., III KK 494/15 publikacje: Z. Doda, A. Gaberle, Kontrola odwoławcza w procesie karnym, Warszawa 1997, s. 152-153; M. Cieślak, Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne. Warszawa 1984, s. 233 i n.; P. Hofmański (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2011, s. 825; S. Zabłocki, (w:) Z. Gostyński (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. III, Warszawa 2004, s. 143].

Sąd Najwyższy w składzie niniejszym przychyła się do tego ostatniego stanowiska. Udział w wydaniu orzeczenia osoby nieuprawnionej w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. dotyczy bowiem jedynie sytuacji, w której osobą należącą do składu orzekającego jest osoba, która w ogóle nie posiada uprawnień sędziowskich, a więc nie-sędzia. Już tylko na marginesie zauważyć trzeba, że ujmowanie naruszenia prawa w postaci wydania orzeczenia z udziałem osoby, która jest wprawdzie sędzią, ale nie ma stosownej delegacji do orzekania w danym sądzie bądź to jako uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. bądź z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., ma stosunkowo niewielkie

znaczenie praktyczne, skoro i tak - niezależnie od przyjętej podstawy zakwalifikowania tego uchybienia - skutek procesowy będzie tożsamy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że analiza jej materiałów nie pozostawia wątpliwości, że sędzia Sądu Okręgowego M. U., która - jako sędzia sprawozdawca - weszła do składu orzekającego Sądu Apelacyjnego rozpoznającego sprawę A.L. w dniu 8 marca 2017 r., nie dysponowała stosowną delegacją, uprawniającą ją do tego. Jak wynika bowiem z otrzymanego przez Sąd Najwyższy pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego z dnia 20 marca 2017 r., wskazana sędzia była delegowana do orzekania w wymienionym Sądzie jedynie w dniach 9 i 14 lutego 2017 r. Tego rodzaju delegacji nie wydano natomiast na dzień 8 marca 2017 r., ponieważ na delegowanie takie we wskazanym dniu w ogóle nie wpłynął wniosek i w związku z powyższym nie był on także przedmiotem rozpoznania Kolegium Sądu Apelacyjnego. Stosownie zaś do treści art. 77 § 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j.: Dz.U. z 2016 r., poz. 2062 z późn. zm.), w szczególnie uzasadnionych wypadkach prezes sądu apelacyjnego, po uzyskaniu zgody sędziego i kolegium sądu, do którego ma nastąpić delegowanie, może delegować sędziego sądu rejonowego albo sędziego sądu okręgowego, na okres nieprzekraczający 14 dni w ciągu roku, do pełnienia obowiązków sędziego w sądzie wyższym, i tylko taki akt delegowania uprawnia sędziego do orzekania w innym sądzie niż sąd macierzysty, a jego brak - tak jak to ma miejsce w niniejszej sprawie - skutkuje nienależytą obsadą sądu stanowiącą bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Tym samym wystąpiła w niniejszej sprawie przesłanka do wznowienia postępowania z urzędu, a w konsekwencji również do uchylenia orzeczenia Sądu Apelacyjnego oraz przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Procedując ponownie Sąd ten zadba o spełnienie wszelkich prawem przewidzianych wymogów w zakresie należytej obsady sądu, z uwzględnieniem powyższych zapatrywań.

Wydatki niniejszego postępowania ponosi Skarb Państwa - art. 638 k.p.k.

Mając to wszystko na względzie, orzeczono, jak w wyroku.

